

KULTURSTRATEGI 2018 – 2021

INNHold

	Forord	3
1	Innledning	4
2	Kulturpolitiske verdier	5
3	Satsingsområder	6
	3.1 Kulturelle samlingspunkter	6
	3.2 Europeisk kulturhovedstad 2024	7
	3.3 Mangfold, bredde og rekruttering	8
	3.4 Samspill og samarbeid	9
	3.5 Kultur og livskvalitet.....	10
	3.6 Flerkulturell kultur	11
	3.7 Samisk kultur	12
	3.8 Kunst som setter dagsorden	13
	3.9 Arenaer og visningssteder.....	14
	3.10 Kultur og næring.....	16
	3.11 Litteratur	17
	3.12 Film.....	18
	3.13 Kulturarv	19

Foto forside:

Susanne Forsland.

Grafisk design:

Riktig Spor AS

FORORD

Kulturpolitikken skal ha en vesentlig rolle og bidra i utviklingen av Nordlandssamfunnet. Kulturstrategi 2018 - 2021 svarer opp nye krav og utfordringer og den gir en ny retning for kulturarbeidet i fylket. Den viser også muligheter for hvordan disse skal møtes. Strategien er et styringsdokument og et verktøy for det fylkeskommunale virkemiddelapparatet innen kulturfeltet.

Kulturarbeidet bringer folk sammen og gir den enkelte næring til trivsel og refleksjon. Den skapende kunsten har i seg en dynamisk kraft som er viktig for endring og utvikling av både samfunnet og enkeltmennesker. I den fylkeskommunale satsingen på kunst- og kulturopplevelser har det vært viktig at alle skal ha tilgangen til og muligheten til å uttrykke seg gjennom kunst og kultur. I deltagelsen skapes tilhørighet og respekt bygges. I dagens digitale og internasjonale medie verden er den levende kulturen viktig for å dele eierskap til fellesskapet.

Kulturstrategi 2018 – 2021 prioriterer noen satsingsområder. Gjennom en styrking av diskusjon og engasjement for også de uttrykkene som er uvanlige og utfordrende, vil Nordland fylkeskommune bidra til kritisk refleksjon. For barn og unge er dette en evne som er nødvendig i et globalisert mediesamfunn.

Kulturen i Nordland representerer verdier som er et nødvendig fundament for det nasjonale og internasjonale arbeidet som fylkeskommunen skal

gjøre for å bedre fylkets posisjon. Økt attraktivitet i det sosiale og fysiske miljøet vil tjene innbyggerne og de som har lyst til å etablere seg i Nordland. Vektlegging av høy kvalitet må derfor være et gjennomgående tema innen alle satsingsområdene.

Til kulturstrategien er det utarbeidet et handlingsprogram som er knyttet til de enkelte satsingsområdene. Handlingsprogrammet strekker seg over den nærmeste fireårsperioden, og skal bidra til at strategiens mål oppnås. Det skal legges fram for fylkestinget for årlig evaluering og revisjon.

Aase Refsnes

Aase Refsnes
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

1. INNLEDNING

Kulturstrategi Nordland 2018-2021 har som ambisjon å gjøre kulturfeltet til en viktig del av samfunnsutviklingen. Strategien bygger på de utfordringer og behov som er avdekket i Kulturmelding 2017, som er en overordnet statusoppdatering av det fylkeskommunale kulturfeltet. Meldingen viser også utviklingsbehovene innen de ulike kulturfeltene, som er bekreftet gjennom innspill fra et bredt utvalg kulturaktører i Nordland.

Kulturstrategien er en satsing som løfter fram noen **utvalgte prioriterte områder** som skal ligge til grunn for hovedinnsatsen de kommende årene. Det betyr ikke at de områdene som ikke er nevnt i strategien utgår, men at de må regne med å få noe mindre prioritet fremover.

Nordland fylkeskommunen har særskilte avtaler med flere kunstinstitusjoner innen teater og musikk. Tilsvarende finnes det avtaler for museene. Det forventes med grunnlag i denne strategiens satsinger at kunst- og kunstinstitusjoner i fylket inngår et økt samarbeid.

Kulturstrategien har som mål at:

Kunst og kultursatsingen i fylket tar en større plass og bidrar sterkere i samfunnsutviklingen i Nordland. Kulturlivet i fylket sikrer mangfold og gjør at flere finner det spennende og godt å være i Nordland.

Strategien har **barn og unge** og **tilrettelegging for alle** som gjennomgående perspektiv. I nordlands-samfunnet er dette områder som må ligge i bunnen av alt arbeid som har til hensikt å tilrettelegge tilbud for befolkningen.

Nordland fylkeskommune har hatt en bred satsning innen kulturfeltet de siste 30 årene. Fylkeskommunen er eier av kunstinstitusjoner, og gir støtte til en rekke institusjoner. Svært få kommuner i fylket er stor nok eller har private finansielle aktører som kan erstatte rollen til fylkeskommunen. Uten den fylkeskommunale satsingen ville kulturaktivitetene i fylket vært sparsommelige.

Fylkeskommunens rolle har de senere årene utviklet seg stadig mer mot å være en samfunnsutvikler. Denne rollen innebærer at det legges mer vekt på oppgaver som **TILRETTELEGGING** for samarbeid, **UTVIKLER** av overordnede strategiske satsinger som kan følges opp av både private og offentlige institusjoner, og **VEILEDNING** basert på fylkeskommunens brede kompetanse. I Nordland, med mange små kommuner og aktører, er fylkeskommunens kompetanse spesielt viktig.

Handlingsprogrammet til strategien skal bidra til at den følges opp. Det er i tillegg ment som et styringsverktøy, som skal brukes som grunnlag for den rapporteringen som hvert år skal gis til fylkestinget som overordnet styringsorgan. For administrasjonen er handlingsprogrammet viktig i arbeidet med prioriteringer og oppfølging av oppgaver.

2. KULTURPOLITISKE VERDIER

En forutsetning for at et demokratisk samfunn skal fungere er en uinnskrenket ytringsfrihet. Deltakelse i diskusjoner og muligheter til å komme med ytringer uavhengig av uttrykksform er fundamentalt. Disse forutsetningene må være tilstede for at også kulturlivet skal fungere. I tillegg må kulturlivet bygge på verdier som nyskaping, dannelse, kvalitet og mangfold. Den delen av kulturlivet som provoserer eller setter ting på spissen får en spesiell verdi.

For den enkelte er mulighetene til å delta og reflektere sammen med andre viktig. Kultur som er i samsvar med, og som forsterker den enkeltes identitet, vil bidra til åpenhet. Samtidig vil et møte med andres kultur og verdi være vesentlig for å hindre at det utvikles parallelle samfunn og fellesskap.

Svært lite midler avsettes i dag til forskning innen kulturfeltet. Bedre og mer kunnskap om sentrale sider ved kulturfeltet vil være viktig blant annet for å kunne gjøre de riktige satsinger og styrke kulturinnsatsen. Arkiv og bibliotek forvalter vårt felles minne, og har behov for utvikling, gjerne ved ny kunnskap. Økt kunnskap og forskning vil sammen med en større offentlig kritisk debatt, bidra til å heve betydningen av kulturpolitiske satsinger.

Alle barn og unge har rett til en oppvekst i trygge rammer hvor de kan bli hørt og har muligheter til læring og gode opplevelser. Opplevelser som bygger på kvalitet er en forutsetning for en god og sunn dannelse.

Barn og unge vokser i dag opp i et samfunn preget av en stor variasjon av inntrykk. Mange av disse er knyttet til digitale plattformer. En kritisk holdning til alle disse inntrykkene vil styrkes ved deltakelse og opplevelse av kunst og kultur. Større kulturbevissthet vil også gi grunnlag for mer reflektert deltakelse i samfunnet.

Nordland fylkeskommune har egne institusjoner som er viktige kulturaktører i det å gi befolkningen i store

delene av fylket opplevelser basert på kultur av høy kvalitet. Innenfor Scene 8 finnes Figurteatret i Nordland, Musikk i Nordland, Den kulturelle skolesekken, Ungdommens kulturmønstring (UKM) og scenekunstinstruktørordningen. Disse institusjonene sikrer at barn og unge i hele fylket kan oppleve og bidra i kulturarrangement, og bidrar til bredde og rekruttering.

Det er spesielt viktig å satse på samiske barn og unge, for å gi disse gode muligheter til å vokse opp med en trygg samisk identitet uansett bosted i fylket. Fylkeskommunens egne institusjoner er viktige verktøy i dette arbeidet.

Vår hverdag blir stadig mer preget av digitale løsninger. Mange kunstuttrykk er også avhengig av digitale verktøy. I noen produksjoner kan de også være uttrykket i seg selv. Innen dette feltet ligger et stort potensial for videre utvikling. Etablering av steder hvor kunstnere og programutviklere kan møtes er viktig for utvikling av kunsten og nye digitale løsninger. Utvikling av digitale løsninger inn gjennom kunsten vil øke innovasjonsgraden også på andre områder. Et godt samarbeid om felles prosjekter mellom kunstnere og spillutviklere, vil utvikle både spillene og den digitale kunsten.

Foto: Erik Veigård

3. SATSINGSOMRÅDER

Kultur er et område som favner bredt, og som skal ha plass til mange forskjellige uttrykk. Et samfunn er avhengig av ytringer som evner å skape reaksjon og refleksjon. Det er slik vi utvikler oss videre, og derfor er også stor bredde og et rikt mangfold nødvendig. Rekruttering av nye utøvere er en viktig del av kultursatsingen. Det samme er det å få på plass flere arenaer og visningssteder, og et enda bedre samspill og samarbeid mellom aktørene.

Nordland fylkeskommune har, og skal ha, ambisiøse mål for kulturpolitikken i fylket. Satsingen skal være spisset og ha et bredt samfunnsmessig nedslagsfelt.

3.1. Kulturelle samlingspunkter

Nordland har bygd opp og bidrar til flere institusjoner rundt om i fylket. Eksempler på dette er regionale og lokale kulturhus, Hamsunsenteret, Adde Zetterquist kunstgalleri, Figurteatret i Nordland, Musikk i Nordland, Nordland teater og festivaler. Dette har gjort kunsten og kulturen tilgjengelig for mange. Gjennom Den nordnorske kulturavtalen bidrar Nordland fylkeskommune til finansiering av flere landsdelsdekkende institusjoner som Nordnorsk kunstnersenter, Dansearena Nord, Filmfond Nord, Festspillene i Nord-Norge, Beiavvas. Dette gjør et mangfold av kunst og kultur tilgjengelig for mange.

Museene har en sentral rolle i forvaltning av vår felles kunnskap. De utfører en viktig objektsforvaltning, og tilrettelegger for opplevelser, refleksjon og innsikt. Men de disponerer også over ressurser og bygninger som kan brukes til flere formål. I samarbeid med andre museer og institusjoner, kan deres rolle som viktige samfunnsaktører utvikles.

I Nordland har vi også nasjonale institusjoner som Nasjonalbiblioteket og Luftfartsmuseet. Det er viktig at

disse trekkes inne i de samarbeidsrelasjoner hvor de kan ha en hensiktsmessig rolle.

Det er behov for å få til en organisering som kan gjøre at disse institusjonene drar nytte av og lære av hverandre. Dette vil også skape et bedre grunnlag for utvikling av nye kreative produksjoner og tilbud som når ut til flere.

Nordland har stolte tradisjoner som industrifylke, og steder som for eksempel Glomfjord, Sulitjelma, Melbu, Mosjøen, Mo i Rana, Kjøpsvik og Narvik har alle et sterkt forhold til egen industrihistorie. Her ligger det også muligheter for å kunne tenke nytt sammen, for å løfte denne felles historien, og nå ut til enda flere. Andre mulige samlinger er institusjonene i Skrei prosjektet utenfor Kabelvåg og samordning av alle fasiliteter og institusjoner i Bodøsjøområdet.

Museene forteller gode historier som blir bedre og mer innholdsrik ved en god tematisk samordning. Men også et samarbeid med andre typer institusjoner kan gi inspirasjon til nytenkning og utvikling. Dette vil blant annet være til fordel i innsats med synliggjøring, og det kan frigjøre ressurser til andre oppgaver som museene skal gjøre, f.eks forskning.

Nordland har flere nasjonalparker, samt et verdensarvområde i Vega. Grønn turisme blir stadig mer vanlig, og et tettere samarbeid mellom nasjonalparkene om for eksempel profilering vil legge til rette for økning i denne typen turisme.

Strategi: Et tettere samarbeid på tvers av institusjoner, fag og aktører skal bidra til å løfte kulturtilbudet i Nordland.

3.2 Europeisk kulturhovedstad 2024

Bodø har en ambisjon om å bli Europeisk Kulturhovedstad i 2024. Det forventes at søkeprosessen i seg selv vil skape positive virkninger for hele Nordland, og vil for alvor sette Bodø og Nordland på det europeiske kartet. Det vil utfordre oss til å prioritere, samarbeide, skape nye arenaer for kulturuttrykk, og ikke minst gjøre oss stolte over hva vi får til sammen.

Dersom Bodø lykkes med søknaden vil dette være svært positivt for samfunnsutviklingen. Det vil gi ringvirkninger rundt om i hele fylket. Nordland fylkeskommune er en viktig samarbeidspartner inn i dette

arbeidet, og vil bidra med både kompetanse og ressurser. Fylkeskommunens rolle vil videre være å bidra til og sikre at en satsing skjer i hele fylket. Fylkeskommunens rolle vil videre være å bidra til, og sikre, at en slik satsing skjer i hele fylket.

Strategi: Arbeide for at Bodø får status som Europeisk kulturhovedstad, og sørge for at hele fylket får et kulturløft gjennom prosjektet.

Foto: Kent Even Grundstad

3.3 Mangfold, bredde og rekruttering

Et rikt og mangfoldig kulturliv er en viktig forutsetning for et godt samfunn, med skapende mennesker som bidrar til vekst på alle nivåer i samfunnet. I Nordland er den kulturpolitiske intensjonen et kulturliv som er tilpasset et mangfoldig publikum og som når nye publikumsgrupper.

Vi har behov for gode økonomiske, faglige og organisatoriske betingelser for at kunstnere og kulturarbeidere skal finne det attraktivt å etablere seg i fylket. Flere kunstnere og kulturarbeidere bosatt i fylket, er en forutsetning for å få til større produksjon innen kunst og kultur.

Vi må også legge til rette for at flere unge kunstnere i og fra Nord-Norge virker og etablerer seg i landsdelen, noe som vil gi oss økt kompetanse. Mulighetene som ligger i internasjonalt samarbeid, og deltakelse på de regionalpolitiske arenaene, må i større grad utnyttes for å øke kompetansen og etablere en større kontaktflate.

Strategi: En økning i alle typer produksjoner skal bidra til større bredde, og gi alle større muligheter til å delta i og oppleve kunst og kultur.

3.4 Samspill og samarbeid

En fortsatt deltakelse i internasjonale nettverk, er også viktig for å nå målene om et tettere og bedre samarbeid mellom de ulike kulturinstitusjonene i Nordland. Et aktivt og bredt internasjonalt samarbeid er et viktig verktøy for utvikling av kunsten og kulturen, men også for å sikre en god sameksistens på tvers av landegrenser.

Samarbeid og samproduksjon på alle nivå er nødvendig for å skape et bredere tilbud og et større mangfold. Det vil også være et helt nødvendig verktøy for å øke produksjonen. Fylkeskommunens rolle kan være å skape møteplasser for å skape kontakt mellom kulturaktørene og det private næringsliv.

Den frivillige innsatsen er av stor verdi, og utgjør en grunnpilar i det norske verdigrunnlaget som hele samfunnet vårt bygger på. Frivilligheten er demokratisk, og en sektor som vokser fram nedenfra, fri fra politisk styring. Frivilligheten og de frivillige organisasjonene gjør en innsats som må støttes og sikres gjennom forpliktende avtaler med det offentlige.

Det norske samfunnet har et unikt organisasjonsmessig mangfold, hvor de frivillige er en betydelig ressurs. Uten alle disse ildsjelene ville vi ikke vært i nærheten av å ha så mange arrangementer som det vi ser i dag. I Kulturindeksen 2016 som ble utarbeidet av Telemarksforskning, er Nordland på fjerdeplass i landet innen frivillighet.

Mange lag og organisasjoner er i liten grad synliggjort i virksomheten til det offentlige, til tross for at de utfører et stort og viktig arbeid for samfunnet. En bevisst bruk og samarbeid med lokale lag og organisasjoner, er viktig for å utvikle samfunnet og gi høyere aktivitet, trygghet og bærekraft.

Nordland fylkeskommune har flere samarbeidsavtaler og prosjekter sammen med andre parter. Kultursatsingen i landsdelen har hatt stor fordel av

den nordnorske kulturavtalen. Ny avtale er vedtatt for perioden 2018 – 2021. Samarbeidet i nord omfatter også Barentskult. Et finansieringsprogram som skal stimulere økningen av grenseoverskridende kultur i nord. Programmet bygger på et samarbeid mellom de tre nordligste fylkeskommunene, Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet og Barentssekretariatet. Barentskult-programmet har bidratt til å skape en viktig arena for grenseoverskridende samtidskunst og kultur.

Det foreligger også avtaler og prosjekter med partnere i andre land. Nordland fylkeskommune har i dag flere samarbeidsavtaler og strategier som går på tvers av sektorene i fylkeskommunen. Samarbeidet med Marche og Veneto i Italia, Zhejiang i Kina, Leningrad Oblast i Russland, samt hele Barentsregionen og nordområdene er satsningsområder av stor betydning, for hele Nordland.

Disse prosjektene er viktige i folk til folk samarbeid, og de bidrar til å bygge kompetanse hos alle partene.

I fylkeskommunens internasjonale arbeid er det lagt vekt på å synliggjøre kulturaktører i Nordland i internasjonale sammenhenger. Nordlands talenter, kulturbedrifter og institusjoner skal profileres på internasjonale arenaer. I dette arbeidet står utveksling av kulturarrangementer over landegrensene sentralt.

Strategi: Samarbeid skal benyttes som verktøy for å skape nye relasjoner, ny kunnskap og nye muligheter. Den frivillige innsatsen skal sikres for å gi høyere aktivitet, trygghet og bærekraft. Det skal stimuleres til samproduksjoner mellom kulturinstitusjonene, og mellom de profesjonelle og det frie feltet.

Foto: Cecilie Nordvik / Jorunn Winther

3.5 Kultur og livskvalitet

Det gjøres en betydelig jobb innen folkehelse i fylkeskommunen. Vi vet at fysisk aktivitet er viktig, og at ernæring er viktig. Deltakelse i kulturlivet er minst like viktig. En bevisst satsing på kunst og kultur, også i et folkehelseperspektiv, er vesentlig for utviklingen av nordlandssamfunnet. Kultur gir livskvalitet, både til de som skaper den, og de som eksponeres for den. Deltagelse er viktig for trivselen og bidrar til at vi lever lenger.

Idretten er en viktig del av kulturen og en sosial arena. Idrettsaktiviteter og organisasjonsarbeid er basert på frivillighet. I mange lokalsamfunn vil det ofte være de

samme personene som yter innsats i idretten og i andre kulturaktiviteter. Det bør derfor ligge godt til rette for gode fellestiltak som setter kultur og livskvalitet i fokus.

Strategi: Vi skal jobbe for å bedre trivsel, levekår, fysisk og psykisk helse for alle nordlendinger. Fylkeskommunen skal være en pådriver for å skape arenaer hvor folk kan delta og bruke seg selv, alene eller sammen med andre.

3.6 Flerkulturell kultur

Kultur har alltid utviklet seg gjennom impulser utenfra ved internasjonal kontakt og ved tilflytting. Nordlands-samfunnet har behov for et kulturelt mangfold med impulser fra flere kulturer. Det profesjonelle kulturtilbudet må reflektere det kulturelle mangfoldet som finnes i regionen. Det skal stimuleres til flerkulturelle møter og økt synliggjøring av ulike kulturelle miljøer. Økt deltakelse i kulturlivet vil bidra til stolthet over egen kultur og kan bidra til god integrering. Frivillig lag og organisasjoner vil være viktige for å få til god integrering og deltakelse i samfunnslivet.

Strategi: Styrke ordninger spesielt rettet mot de som ikke oppsøker kunst og kultur til vanlig. Forholdene skal legges til rette for utvikling av et mangfold av kunst og kultur, lokalt og regionalt.

Foto: Ognjen Pavlovic

Foto: Susanne Forsland

3.7 Samisk kultur

Samiske kulturinstitusjoner og språk- og kultursentre er viktige arenaer for styrking av samisk kultur og samiske kunst- og kulturuttrykk. Samisk språk og kultur i Nordland må styrkes gjennom godt og nært samarbeid mellom kulturinstitusjonene og samiske kulturmiljøer. De profesjonelle kulturinstitusjonene må ta et ansvar for produksjon og formidling av samisk kunst og kultur innen sine områder. Alle barn og unge i Nordland må få tilgang til samisk historie og kultur, som en vesentlig del av vår felles kulturarv. Samarbeidsavtalen med Sametinget må legges til grunn i arbeidet. Det må arbeides for en nasjonal styrking av samiske kulturinstitusjoner i nord.

Samarbeid mellom de samiske institusjoner og de ikke-samiske vil være et nyttig verktøy for å løfte den samiske kulturen. Det er spesielt viktig å satse på samiske barn og unge, for å gi disse gode muligheter til å vokse opp med en trygg samisk identitet uansett bosted i fylket.

Strategi: Styrke samisk identitet gjennom målrettet satsing på barn og unge. Bidra til økt kunnskap om samisk språk og kultur, gjennom en målrettet satsing på formidling, og økt tilgang til samisk kunst og kultur i fylket.

3.8 Kunst som setter dagsorden

Et hvert demokratisk samfunn bygger på det frie uttrykk. Gjennom sine mange uttryksmuligheter, bidrar kunst- og kulturlivet til en levende og kritisk offentlighet.

Kunst og kultur kan spille en effektiv og konkret rolle, sett i et demokratiperspektiv. Den kan sette dagsorden, bidra med viktige ytringer i den offentlige samfunnsdebatten, og kan bidra til meningsdannelse og utvikling hos hver enkelt.

Det skal være rom for uttrykk og produksjoner som befinner seg i ytterkanten, som er annerledes, og som

kan utfordre på uventede områder. Denne type tilbud og produksjoner er avhengig av at det offentlige og bedrifter våger å åpne opp for det som oppleves som forskjellig og annerledes fra hva man er vant med.

Strategi: Det oppfordres og stimuleres til produksjon av kultur og kunstuttrykk som er eksperimentell, leken og utfordrende. Også produksjoner og aktiviteter som når ut til nye grupper.

Foto: Susanne Forsland

3.9 Arenaer og visningssteder

En økt kunst- og kulturproduksjon krever gode og bedre arenaer hvor kunst kan produseres og vises fram, og som også åpner for at befolkningen kan delta. Gode rammer er en forutsetning for å utvikle nye talenter, og på denne måten få fram flere produktive kunstnere i fylket.

Kommunene og fylkeskommunen må ta en aktiv rolle i å utvikle den nødvendige infrastrukturen som atelier, fellesverksteder, øvingsrom, konsertlokaler og lydstudioer. En arena kan også være et virtuelt samlingssted. Det er et stort behov for utvikling av arenaer på flere områder. Dette kan være produksjonssteder, konkrete scener og visningssteder for profesjonelle utøvere.

De fleste større byer i Norge har et offentlig visningssted med en samling av historisk kunst og samtidskunst som inngår i nasjonale nettverket innenfor kunstmuseene. I Nordland finnes ikke et slikt visningssted. Et forprosjekt som vurderer grunnlaget for en slik etablering må startes i perioden.

Bibliotekene er de eneste kulturinstitusjonene som finnes i alle kommuner i Nordland. I tillegg til å være en lovpålagt uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt, er folkebibliotekene viktige samlingssteder for kulturelle aktiviteter. Bibliotekene bør ha en sentral rolle i den videre utviklingen av kulturlivet i Nordland. Et samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen om et løft for kunst og kultur, er avhengig av disse arenaene for å lykkes.

Figurteatret i Nordland (FiN) har klart å skape en internasjonal oppmerksomhet til flere av sine produksjoner. Det er også skapt et miljø i Samsund med andre som også driver innen sammen feltet. En videre utvikling av FiNs unike nasjonale rolle vil være avhengig av et større statlig engasjement.

Foto: Susanne Forsland

Strategi: Det arbeides for et bredt mangfold av steder for aktivitet, produksjon og arenaer for formidling, og et større statlig engasjement for Figurteateret i Nordland. Kommunene og fylkeskommunen bruker bibliotekene for å gi kunst og kultur et løft. Det skal igangsettes et forprosjekt som vurderer grunnlaget for etablering av en institusjon for visuell kunst i Nordland.

Foto: Ernst Furuhatt

Foto: Arne Sklett Larsen

Foto: Susanne Forsland

Foto: Susanne Forsland

3.10 Kultur og næring

Strategien for opplevelsesnæringer i Nordland har som visjon: *Mat, kultur og natur! Nordland skal levere opplevelser i verdensklasse.*

Konkurransen om turistene blir stadig større. Nye markeds- og teknologiløsninger som kan støtte opp om og utvikle destinasjonene, må tas i bruk for å øke lønnsomheten. Økt konkurranse må møtes med en styrket kobling mellom det tradisjonelle reiselivet og de nye opplevelsesaktørene. Nyskaping og møteplasser på tvers av sektorer må til for å lykkes med en slik endring.

I årene som kommer blir det viktig å tilrettelegge for økt verdiskaping med utgangspunkt i kultur, kunst, historie og tradisjoner fra Nordland. Innen dette området er det store kulturhistoriske ressurser i Nordland som kan utvikles ved et større samspill med andre aktører. Dette vil kreve at fylkeskommunen blir en aktiv veileder og arenaskaper som kan trekke kommunene og kulturaktører med i aktuelle utviklingsprosjekt.

Mange kulturarbeidere har sterke ønsker om å kunne leve av sitt arbeid. Dette vil innebære en profesjonalisering. Fylkeskommunens egen innovasjonsstrategi peker på ønske om å satse på små- og mellomstore bedrifter, og at det må bygges bedre samhandling i innovasjonssystemene i Nordland. For å få til dette må det skapes et felles kunnskapsgrunnlag og roller må avklares. Mulighetene for entreprenørskap og verdiutvikling i kultursektoren må styrkes uten å gå på bekostning av kulturens egenverdi.

Den arktiske arkitekturen springer ut fra tilpasning og kunnskap om landsdelens natur og klima. De siste årenes gode eksempler på arktisk arkitektur må videreutvikles og gjøre kjent som landsdelens varemerke. God arkitektur står ofte i et nært forhold til kompetanse innen andre felt som håndverk, teknologi og kunstvirksomhet. Innen arkitekturen får ofte enkelt-

bygg stor oppmerksomhet. Prosjekter som omfatter hele fylket slik som skulpturlandskapsprosjektet har vist, kan få en unik internasjonal posisjon.

Opplevelsesnæringen har et stort behov for en god samordning av det rike mangfoldet av kulturminner, museer og arkiver i Nordland. Fylkets unike kystlandskap og -kultur er ressurser som bør få større oppmerksomhet. Sammen med Skulpturlandskap Nordland må disse brukes som en ressurs i satsingen.

Fotefar mot nord representerer store kulturhistoriske verdier og har et potensial i opplevelsesmessig sammenheng. De enkelte elementene i prosjektet må imidlertid driftes på en god måte for å få fram disse verdiene.

Digitale medier bør i større grad utnyttes til formidling av kunst og kultur. Utvikling av applikasjoner for smarttelefoner vil gi nye og spennende muligheter til både å formidle, men også å oppleve kunst og kultur. En satsing på digitalisering, digital kunst og bruk av digitale verktøy, vil være et viktig grep for å formidle kulturminner og arkivmateriale.

Strategi: Det skal legges til rette for et styrket samspill mellom natur, kunst, arkitektur og lokale mattradisjoner som kan by på store opplevelser. Dette er en vesentlig faktor for utvikling av reiseliv og opplevelsesnæringer. Det skal legges til rette for økt verdiskaping i de kreative næringene med utgangspunkt i kultur, kunst, historie og tradisjoner fra Nordland. Det skal stimuleres til utvikling av digitale verktøy og løsninger for bruk i opplevelsesnæringene, film, spill, kunstuttrykk, og formidling av kulturminner og arkivmateriale.

3.11. Litteratur

Den nordnorske kulturavtalen 2018 – 2021 satser på litteratur og film som tematiske områder. God litteratur er et godt utgangspunkt for filmmanus. Satsing på disse to områdene må derfor ses i sammenheng. Den nord-norske avtalen innen litteratur bygger på et ønske om bedre rammebetingelser for forfattere og formidling av litteratur. Styrking av produksjon og formidling av nordnorsk litteratur står sentralt i denne. Avtalen forutsetter et økt samarbeid med andre kunstformer, særlig film og teater.

Satsingen skal også innebære et løft for litteratur til barn og unge.

Strategi: Arbeide for at god litteratur også fra Nordland skal være godt kjent. Litteratur for og av barn og unge er inkludert i satsingen.

Foto: Stormen Bibliotek

Foto: Fra filmen Den 12. mann

3.12 Film

Filmbransjen er et godt eksempel på hvordan offentlig og privat finansiering sikrer produksjon av gode norske filmer. Film i seg selv kan være en strategisk næringsvei. Men det må også ses i sammenheng med en generell satsing på andre kreative yrker som utvikler digitale medier. En produksjon bygger på et mangfold av kunnskap og skaperevne. Satsing på film vil derfor også være en satsing på utvikling av andre fag og kan inngå i en allmenn strategisk næringsstrategi. Økt filmproduksjon kan også innebære en større markedsføring av regionen. En nordnorsk filmkommisjon vil være et viktig verktøy for å få produsert flere filmer i landsdelen.

Nordland fylkeskommune er medeier i Nordnorsk filmsenter, Filmfond Nord og Nordland kunst- og filmfagskole. Det er utfordringer knyttet til utviklingen av talenter, opplæringen av filmarbeidere og utvikle filmbransjen i fylket.

Strategi: Det skal arbeides for at flere filmer produseres i landsdelen, og for å få opp et sterkere filmmiljø i fylket.

3.13 Kulturarv

Kulturminner og kulturmiljøer representerer både miljømessige, kulturelle, sosiale og økonomiske verdier. De har betydning for enkeltmenneskenes identitet, trivsel og selvforståelse. De gir steder særpreg og egenart. De kan også være en ressurs for en god lokalsamfunns- og næringsutvikling. Målet med kulturminnepolitikken er å forvalte de kulturhistoriske verdiene på lang sikt som et kulturelt og miljømessig ressursgrunnlag for morgendagens samfunn. I en slik sammenheng vil eldre bygninger og bevaringen av disse være et helt sentralt element, både som historiske objekter og som arena for opplæring av restaureringshåndverkere.

Kulturstrategien bygger slik oppunder innovasjonsstrategi for Nordland som prioriterer opplevelsesbasert reiseliv som en av tre næringer det skal satses på i årene fremover og St.meld. nr 35 (2012 – 2013) «Framtid med fotfeste» som framholder at f.eks. verdensarvområdene skal være eksempler på beste praksis innen kulturminneforvaltning og som fyrtårn i reiselivssatsningen. Den immaterielle kulturarven har også en stor betydning.

Strategi: Forsterke og synliggjøre, både nasjonalt og internasjonalt, arbeidet med Nordlands materielle og immaterielle kulturarv.

Foto: Kenn-Ole Moen

